

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862878, 4862841, 4862812, 4863070, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

№ 5-132/21

від 25 лютого 2021 року

**Голові Комітету Верховної Ради
України з питань освіти, науки та
інновацій
Бабаку С. В.**

Шановний Сергію Віталійовичу!

На розгляді у Комітеті Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій знаходяться кілька законопроектів, що стосуються переважно однієї і тієї самої мети: вдосконалення окремих положень законів України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту» стосовно трансформації закладів загальної середньої та створення мережі комунальних ліцеїв (реєстраційні номери: 4665, 4682, 4629-1).

В Асоціації міст України проаналізовано зазначені законопроекти та сформовано зауваження та пропозиції до них.

Зміни, що вносяться зазначеними законопроектами до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», в частині вилучення повноважень районних рад щодо розвитку мережі шкіл, є слушними, відповідають реформі децентралізації, якою розширено повноваження органів місцевого самоврядування базового рівня, та відповідним змінам до Бюджетного Кодексу України, внесеним Законом України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» № 907-IX (стаття 89). Асоціація міст України, схвалюючи в цілому спрямування законопроектів, висловлює до них ряд зауважень.

Щодо Законопроекту «Про внесення змін до статті 32 Закону України «Про повну загальну середню освіту» (щодо доступності повної загальної середньої освіти)», реєстраційний № 4665 (далі – Законопроект 4665).

У Законопроекті 4665 пропонується внести зміни до Закону України «Про повну загальну середню освіту» № 463-IX (далі – Закон 463-IX),

вилучивши з повноважень районних рад створення мережі комунальних ліцеїв. Однак:

1. Враховуючи, що Закон 463-ІХ – є спеціальним законом, а у рамковому освітньому законі (Закон України «Про освіту») міститься норма, згідно з якою районні ради **мають повноваження** щодо розвитку мережі шкіл (стаття 66), внесення змін лише до Закону 463-ІХ призведе до неузгодженості цих норм.
2. Запропоновані зміни не врегульовують усіх питань, що стосуються функціонування ліцеїв, тому не досягають заявленої мети законопроекту. Так, у Законі № 463-ІХ зазначено, що **гімназія та ліцей функціонують як окремі юридичні особи**, а також, що, як виняток, за рішенням засновника ліцей може забезпечувати **здобуття базової середньої освіти** (частина перша статті 35). У зв'язку з чим, діяльність початкової школи у складі ліцею не передбачена. Така норма суперечить положенню рамкового закону, в якому йдеться про те, що початкова, базова середня і профільна середня освіта можуть здобуватися **в окремих закладах освіти або у структурних підрозділах однієї юридичної особи** (закладу освіти) (абзац п'ятий частини 3 статті 12). У зв'язку з чим необхідно привести у відповідність ці дві суперечливі норми.

Щодо Законопроекту «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення конституційного права громадян України на здобуття повної загальної середньої освіти», реєстраційний № 4682 (далі – Законопроект 4682).

У Законопроекті 4682 пропонується внести зміни, зокрема, до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту».

1. Вбачається недоцільним зміни, запропоновані Законопроектом 4682, до пункту 15 частини першої статті 1 Закону № 463-ІХ щодо **закріплення території обслуговування для здобуття повної загальної середньої освіти у найбільш доступному та наближеному до місця проживання дитини закладі освіти**. Оскільки це нівелює реформування профільної середньої освіти, яким передбачається підвищення вимог до закладів, що надаватимуть профільну середню освіту (заклад, що має сучасну матеріально-технічну і навчально-методичну базу та спроможний забезпечувати на належному рівні здобуття профільної освіти). Зважаючи на це, заклади, що надаватимуть профільну середню освіту, не можуть мати закріплену територію обслуговування.

Теж ж саме стосується запропонованих змін до частини другої статті 8 та частини другої статті 9 Закону № 463-ІХ.

Вважаємо за доцільне залишити чинну норму Закону № 463-ІХ, якою територія обслуговування закріплюється за комунальним закладом лише для здобуття початкової та базової середньої освіти .

2. Змінами до частини першої статті 32 Закону № 463-ІХ передбачено додати **ліцеї** до переліку інших закладів освіти (разом із початковими школами, гімназіями), розвиток мережі яких забезпечують обласні, районні, міські, сільські, селищні ради. Однак, вже відбулась **передача повноважень у сфері освіти від районних рад до органів місцевого самоврядування базового рівня** (міські, селищні, сільські ради), підкріплена внесеними змінами до статті 89 Бюджетного Кодексу України (Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» № 907-ІХ), згідно з якими **районні ради позбавлено можливість фінансувати освіту**. Тому необхідно **вилучити районні ради** із статті 32 Закону 463-ІХ.

Теж ж саме стосується запропонованих змін до статті 66 Закону України «Про освіту», якими передбачено **розширення повноважень районних рад**.

Також вважаємо доцільним об'єднати норми Закону України «Про освіту», якими повноваження у загальній середній освіті розмежовано для міських рад (частина друга статті 66) і для сільських та селищних рад (частина третя статті 66), оскільки усі ці громади (міські, сільські, селищні), є органами місцевого самоврядування, які мають по відношенню до загальної середньої освіти однакові видаткові повноваження, відповідно до бюджетного законодавства, а також, як було зазначено вище, перейшли на прямі міжбюджетні відносини.

Щодо Законопроекту «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення механізмів формування мережі ліцеїв для запровадження якісної профільної середньої освіти», реєстраційний № 4629-1 (далі – Законопроект 4629-1).

У Законопроекті 4629-1 пропонується внести зміни до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту».

1. Цілком підтримуємо вилучення поняття **опорний заклад освіти** з Закону України «Про освіту», як таке, що стосується лише закладів загальної середньої освіти, і перенести його у Закон України «Про повну загальну середню освіту».

Однак, це поняття (опорний заклад освіти) потребує точнішого формулювання. Так, у запропонованих змінах до частини шостої статті

31 Закону 463-ІХ зазначено, що «опорний заклад освіти здійснює **підвезення** здобувачів освіти, педагогічних працівників», однак, відповідно до законів України «Про освіту» (частини четверта, п'ята статті 13), «Про загальну середню освіту» (частина перша статті 8) підвезення здобувачів освіти і педагогічних працівників належить до **повноважень органів місцевого самоврядування**.

Також визначення поняття опорного закладу освіти через «**спроможність** відповідно до вимог цього Закону забезпечувати здобуття **на належному рівні** початкової, базової та/або профільної середньої освіти» не виокремлює опорні заклади поміж інших закладів загальної середньої освіти, оскільки всі вони повинні мати таку спроможність – бо надання середньої освіти їх основна діяльність.

Разом з тим, на нашу думку, найповніше зміст поняття опорного закладу освіти розкриватиметься через те, що цей заклад **визначений як опорний органом місцевого самоврядування і надає повну загальну середню освіту дітям з кількох населених пунктів громади**.

2. Внесення змін до статті 32 Закону 463-ІХ в частині визначення умов для започаткування та провадження освітньої діяльності комунального ліцею, практично унеможлиблюють заснування ліцеїв сільським і селищними радами та є дискримінаційними нормами. Тому АМУ не підтримує внесення таких змін.

Разом з тим, вважаємо за доцільне зазначити, що у разі прийняття змін до освітніх законів в частині розширення можливостей будь-яких громад створювати ліцеї, необхідно внести відповідні зміни й до Бюджетного кодексу (стаття 89), у якому вилучити норму про можливість фінансування ліцеїв лише міськими громадами з 50 тис. населення.

Зважаючи на зазначене, Асоціація міст України пропонує відправити законопроекти 4665, 4682, 4629-1 на доопрацювання і зосередитись на Законопроекті 4629, висновок до якого відправлено листом № 5/94-21 від 22 лютого 2021 року.

З повагою
Виконавчий директор

О. В. Слобожан